

PVN e-mācību 4 modulis

DARĪJUMI

Kursa atziņas

Tas ir praktisks atbilstošākās kursa informācijas kopsavilkums.

Šajā e-mācību kursā izmantota atsauce uz ES PVN tiesību aktiem, kas ir spēkā 2020. gada 1. janvārī (attiecas uz ES PVN direktīvu, ES PVN atmaksas direktīvu un ES PVN īstenošanas regulu).

Šis modulis ir plašāka PVN kursa sastāvdaļa, ko veido šādas nodaļas:

- Ievads
- Teritorija
- Ar nodokli apliekama persona
- **Darījumi**
- Ar nodokli apliekamu darījumu vieta
- Digitālie pakalpojumi un vienots mini kontaktpunkts (MOSS)
- Iekasēšanas notikums un ar nodokli apliekamā summa
- Likmes
- Atbrīvojumi
- Tiesības uz atskaitījumu
- Atmaksa
- Pienākums

Šajā kursā uzzināsi, kādu veidu darījumi attiecas uz PVN. Uz to atbildēs jautājums "Kādi?"

1. Mācību mērķi

Mācību noslēgumā jūs:

- Spēsiet definēt jēdzienus **preču piegāde, preču iegāde Kopienas teritorijā, pakalpojumu sniegšana un pakalpojumu importēšana;**
- Apzināties, ka daudzi jautājumi ir atstāti dalībvalstu ziņā attiecībā uz saistības starp preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu noteikšanu;

- Zināsiet, ka **strādājoša uzņēmuma nodošana citai personai** ne vienmēr ir uzskatāma par darījumu;
- Izpratiēsiet **pielīdzināmo darījumu** jēdzienu.

2. Kādi darījumi ir apliekami ar PVN?

Ir **čētru veidu darījumi**: preču piegāde, preču iegāde Kopienas teritorijā, pakalpojumu sniegšana un preču importēšana.

Tiem piemērojami dažādi noteikumi atkarībā no īstenotā darījuma.

Jums būs jānosaka darījuma veids, lai zinātu, kur tas ir jāapliek ar nodokli.

2.1. Preču piegāde

Preču piegāde attiecas uz jebkādu materiālu īpašumu, kurā **nav iekļauta pakalpojumu sniegšana** (14. pants).

Darījumus, kas **ietver** preču piegādi un **pakalpojuma sniegšanu**, sauc par **preču piegādi ar pakalpojuma sniegšanas elementu**. Katras dalībvalsts ziņā ir atstātas tiesības izlemt, vai darījums uzskatāms par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu. Uz šādiem darījumiem attiecas viena no šīm opcijām:

- obligāta uzskatišana par preču piegādi (piemērs: pirkšana ar nomaksu, elektrības, gāzes pakalpojumu nodrošināšana);
- neobligāta uzskatišana par preču piegādi (piemērs: celtniecības pakalpojumu sniegšana).

2.2. Preču iegāde Kopienas teritorijā

Tā ir **tiesību ieguve uz kustamu materiālu īpašumu**, ko pārvadā no vienas dalībvalsts uz citu. Šajā gadījumā **pircējam jāsamaksā** nodoklis tās dalībvalsts nodokļu iestādei, **kurā ievēd preces**. Tā paredz **galamērķa princips** (20. pants).

Tomēr, ka **ne visas** Kopienas teritorijā veiktās iegādes **ir apliekamas ar PVN**.

Piemērs: Dānijas kuģu būvētājs piegādā Maltas prāmju uzņēmumam kuģi, kas paredzēts kuģošanai atklātā jūrā, un šī piegāde ir atbrīvota no PVN (148. pants), proti, kuģa iegāde Kopienas teritorijā nav apliekama ar PVN.

Darījums, kas netiks aplikts ar nodokli kā iegāde Kopienas teritorijā, tiks aplikts ar nodokli pārdevēja dalībvalstī.

2.3. Pakalpojumu sniegšana

Pakalpojumu sniegšana ir jebkāds cits **darījums, kas nav raksturojams kā "preču piegāde"**, veicot darbības, lai kaut ko izdarītu vai neizdarītu (24. pants).

Piemērs: friziera pakalpojumi.

2.4. Preču importēšana

"Preču importēšana" ir tādu preču **ievešana Kopienas teritorijā**, kuras neatrodas brīvā aprīvē Līguma 24. panta izpratnē (30. pants).

Tā tāda būtu arī tad, ja preces piegādātu no trešās teritorijas, kas ir muitas teritorijas daļa, bet kas nav PVN teritorijas daļa.

3. Darījumu īpaši gadījumi

3.1. Strādājoša uzņēmuma nodošana citai personai

Uzņēmuma nodošana citai personai ne vienmēr uzskatāma par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu.

Piemērs. Parastos apstākļos, **kad uzņēmuma nodošana** tiek uzskatīta par **preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu**: Persona A pārdod uzņēmumu personai B par neto cenu plus PVN. Persona A samaksā nodokļu iestādēm iekasēto PVN, un persona B atskaita personai A samaksāto PVN summu.

Šajā gadījumā dalībvalsts var noteikt **savos tiesību aktos**, ka uzņēmuma (vai tā daļu) nodošana citai personai **nav uzskatāma par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu** un tāpēc nav apliekama ar PVN (19. panta e) apakšpunkts, 29. pants).

3.2. Pielīdzināmie darījumi

Pielīdzināmie darījumi uzskatāmi par darījumiem, par ko tiek saņemta atlīdzība, un šī iemesla dēļ tie **iekļauti PVN piemērošanas jomā**.

- 1) **Apgrozāmo līdzekļu** neatgriezeniska atsavināšana (piem., uzņēmuma klēpjdatōrs, datōrs).
Pārtraucot uzņēmējdarbību, to izlīdzina ar aprēķināto nodokli, jo PVN tika atskaitīts minēto līdzekļu iegādes brīdī (16. pants).
- 2) **Apgrozāmo līdzekļu** pagaidu atsavināšana, kad tie ierobežotu laiku ir pieejami ar uzņēmējdarbību nesaistītai izmantošanai (26. panta 1. punkta a) apakšpunkts). Tā ir uzskatāma par pakalpojumu sniegšanu un kā tāda ir apliekama ar PVN.
- 3) **Arī darbošanās bez atlīdzības** (piemēram, kad celtnieks strādā savā brīvajā laikā bez atlīdzības) ir uzskatāma par pakalpojuma sniegšanu, tādēļ pakļauta PVN piemērošanai (26. panta 1. punkta b) apakšpunkts).

Dalībvalstis var nolemt neaplikt ar nodokli pagaidu atbrīvošanos no uzņēmuma aktīviem un pakalpojumu sniegšanu bez maksas.

3.3. Darījumi, ko veic ar starpnieku vai pārstāvju starpniecību

Arī starpnieku darījumi ir īpašs gadījums, jo tos var apstrādāt atšķirīgi atkarībā no tā, kā starpnieks rīkojas.

Ja starpnieks nerīkojas savā vārdā, tas arī **neietilpst piegādes ķēdē**, preču piegāde notiek starp A un B, un starpnieks **piegādā pakalpojumus** par starpniecības naudu (14. panta 2. punkta c) apakšpunkts).

Ja starpnieks darbojas savā vārdā, **viņš ir piegādes ķēdes dalībnieks**. Preču piegāde šādā gadījumā notiek starp A un starpnieku un pēc tam starp starpnieku un B. Starpnieks **piegādā preces**, nevis sniedz pakalpojumus (28. pants).

Pieklūt neierobežotajiem e-mācību kursiem iespējams, apmeklējot EUROPA tīmekļa vietni: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Atcerieties – tas ir ātrs un praktisks atbilstošākās kursa informācijas kopsavilkums. Par autentisku uzskatāmi vienīgi Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša publicētie Eiropas Savienības tiesību akti. Komisija neuzņemas nekādu ar apmācību saistītu atbildību vai saistības.